

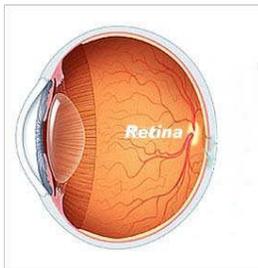
โรคเบาหวาน

เป็นโรคของต่อมไร้ท่อที่เกิดความผิดปกติเกี่ยวกับการนำน้ำตาลในเลือดไปใช้งาน มีระดับน้ำตาลในเลือดสูง ทำให้เกิดพยาธิสภาพต่างๆ ทั่วร่างกาย รวมทั้งอาการผิดปกติทางตา ซึ่งอาจรุนแรงถึงขั้นตาบอดได้

ภาวะเบาหวานขึ้นจอประสาทตา

ปกติจอประสาทตาเป็นตำแหน่งที่พบพยาธิสภาพจากเบาหวานมากที่สุด ทำให้มีการเสื่อมของหลอดเลือดที่จอประสาทตา คือ

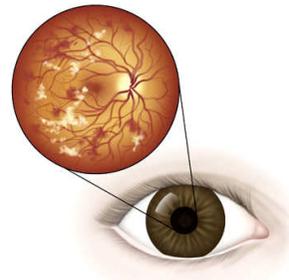
1. มีการรั่วของสารน้ำ (น้ำเหลือง ไขมัน) จากหลอดเลือดออกมา ทำให้จอประสาทตาบวม

2. มีการอุดตันของหลอดเลือดของจอประสาทตาขาดเลือดไปเลี้ยง และมีการงอกของเส้นเลือดฝอยที่ผิดปกติ ร่วมกับการเกิดพังผืดภายในตา ทำให้เกิดเลือดออกภายในลูกตาและจอประสาทตาออกได้

ทั้งสองภาวะทำให้เกิดตามัว หากไม่ได้รับการรักษาที่ถูกต้องจะทำให้สูญเสียสายตาวงอย่างถาวรได้

อาการของเบาหวานขึ้นจอประสาทตา

ผู้ป่วยที่มีเบาหวานขึ้นจอตามักมีอาการตามัว เห็นเงาดำๆ คล้ายหยากไย่ลอยไปมา มีฝ้าดำๆ มาบดบังการมองเห็น และบางรายอาจเห็นภาพบิดเบี้ยว แต่บางรายอาจไม่มีอาการเลยก็ได้ แม้มีเบาหวานขึ้นตาอย่างรุนแรงก็ตาม

จะทราบได้อย่างไรว่ามีเบาหวานขึ้นจอตา

ผู้ป่วยที่เป็นเบาหวานทุกท่านควรได้รับการตรวจตาจากจักษุแพทย์ทันที ที่ทราบว่า เป็นเบาหวาน

- ถ้าผลการตรวจพบว่าเบาหวานยังไม่ขึ้นตา ควรตรวจซ้ำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- หากตรวจพบว่า มีเบาหวานขึ้นตา อาจจำเป็นต้องตรวจบ่อยขึ้นเป็นทุก 3 – 6 เดือน แล้วแต่ความรุนแรงของเบาหวานขึ้นตา

วิธีรักษา

1. ควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดให้ดี เพื่อช่วยลดความเสี่ยงของการเกิดเบาหวานขึ้นตาไม่ให้เพิ่มมากขึ้นเร็ว
2. หากพบว่าเบาหวานขึ้นจอประสาทตาในระยะแรก แพทย์อาจแนะนำให้มารับการตรวจตาเป็นระยะๆ ก่อน
3. หากพบว่าจอประสาทตาบวม หรือสายที่มีเส้นเลือดฝอยที่จอประสาทตาออกมาผิดปกติ แพทย์อาจแนะนำให้รักษาโดยใช้แสงเลเซอร์
4. หากในสายที่เป็นรุนแรงมากขึ้นโดย
  - พบจอประสาทตาหลุดลอกแล้ว ซึ่งควรต้องรักษาด้วยการผ่าตัดลอก
  - หรือพบว่ามึนเลือดออกในวุ้นตา หลังจากรอเวลาแล้วไม่ดีขึ้น จำเป็นต้องทำการผ่าตัดวุ้นตา

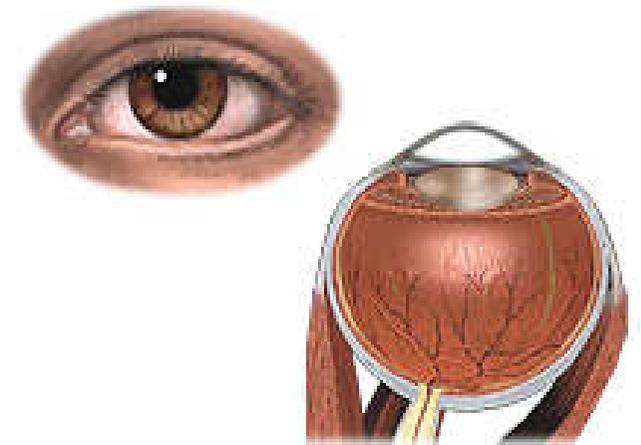

สรุป

1. หากท่านหรือญาติของท่านเป็นเบาหวาน และยังไม่ได้รับการตรวจตา ควรรีบไปพบจักษุแพทย์ทันที
2. ต้องควบคุมภาวะเบาหวาน ระดับไขมันในเลือด และความดันโลหิตให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม
3. หากเบาหวานยังไม่ขึ้นจอตา ควรได้รับการตรวจตาโดยจักษุแพทย์อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
4. หากมีเบาหวานขึ้นตา ควรรีบปรึกษาจักษุแพทย์ผู้เชี่ยวชาญทันทีและควรตรวจตาอย่างน้อยทุก 3 – 6 เดือน ตามคำแนะนำของแพทย์

เบาหวานขึ้นตา

เรียบเรียงโดย ... กลุ่มงานจักษุวิทยา
จัดทำโดย ... กลุ่มงานสุขศึกษา
โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์
จังหวัดนครสวรรค์

โทร. 056 – 219888 ต่อ 5200, 9801

ต้อกระจก

ต้อกระจก เป็นภาวะ

ที่เลนส์ตาขุ่น ซึ่งอาจขุ่นเพียง

เล็กน้อยหรือขุ่น

ทั้งหมด

สาเหตุ

1. ความชรา
2. เป็นตั้งแต่กำเนิด
3. อุบัติเหตุ
4. พิษของสารหรือยาบางชนิด
5. เกิดภายหลังภาวะติดเชื้อหรือโรคทางตาบางชนิด
6. เกิดจากโรคทางระบบอื่น ๆ เช่น เบาหวาน

อาการ

การมองเห็นลดลง ไม่ปวดตา ตาพร่า เวลาออกแดดเห็นแสงกระจาย เวลากลางคืน อาจพบภาวะสายตาสลับเปลี่ยนแปลงได้และภาพซ้อนในบางภาพ

การรักษา

- กรณีต้อกระจกที่ขุ่นเป็นเพียงบางส่วน

ปัจจุบันยังไม่มียาใดที่สามารถชะลอ ป้องกันหรือทำให้ต้อกระจกหายไปได้ แต่อาจเลือกการรักษา ดังนี้

1. การใส่แว่นตา เพื่อช่วยการมองเห็น
2. การใช้ยาขยายม่านตา
3. การปรับเพิ่มปริมาณแสงให้พอเหมาะ
4. การใช้แว่นขยาย

- กรณีที่ต้อกระจกที่ขุ่นมัวมาก

ให้พิจารณาการผ่าตัด หากมีข้อบ่งชี้ คือ

1. ระดับสายตาลดลงจากต้อกระจกจนกระทั่งรบกวนกิจวัตรประจำวันของผู้ป่วย
2. ต้อกระจกที่เกิดภาวะแทรกซ้อน เช่น ภาวะต้อหิน
3. ต้อกระจกที่ขุ่นมากพอจนกระทั่งบดบังการตรวจโรคของจอประสาทตา เช่น ผู้ป่วยเบาหวาน

การแก้ไขสายตาที่ผิดปกติ หลังผ่าตัดต้อกระจก

สามารถแก้ไขให้ดีขึ้นด้วยวิธีต่างๆ ดังนี้

1. การใส่แว่นตา เลนส์แว่นตาที่ใช้มี

กำลังสูง
มักจะหนาและ
มีน้ำหนักมาก

ภาพที่เห็นมีขนาดใหญ่กว่าเดิม 25 %
ภาพจะชัดเฉพาะบริเวณตรงกลาง
ผู้ป่วยจะต้องหันหน้าช่วยในการมอง
ภาพด้านข้าง จึงต้องใช้เวลาปรับตัว
ส่วนในผู้ป่วยที่มีต้อกระจกเพียง
ตาเดียว โดยที่ตาอีกข้างยังปกติ มักใส่
แว่นตาไม่ได้เนื่องจากจะเห็นภาพซ้อน

2. การใส่เลนส์สัมผัส หรือคอน

แทคเลนส์ ใช้ได้
ทั้งแบบแข็งและแบบ
นิ่ม ภาพที่เห็นมี

ขนาดใหญ่กว่าเดิม 8 % ใกล้เคียง
ธรรมชาติกว่า แต่ผู้ป่วยต้องดูแลรักษา
ความสะอาดทั้งการใส่และถอดเลนส์
สัมผัส ซึ่งเป็นปัญหาสำหรับผู้ป่วย
สูงอายุ อีกทั้งมีโอกาสติดเชื้อได้

3. การฝังเลนส์แก้วตาเทียม ซึ่ง เลนส์แก้วตาเทียมทำจากวัสดุ สังเคราะห์ที่ไม่เป็นอันตราย ยังใช้ได้ ถาวร ใช้ได้ตลอดชีวิต เป็นวิธีที่สะดวก ที่สุดและภาพที่ได้เห็นมีขนาดใกล้เคียง กันปกติที่สุด

ภาวะแทรกซ้อน จากต้อกระจก

1. ต้อหินชนิดเฉียบพลันจากต้อกระจกที่
สุกมาก
2. การอักเสบของเนื้อเยื่อลูกตาจากต้อ
กระจก
3. ตาบอดได้ในรายที่ไม่ได้รักษา

ต้อกระจก

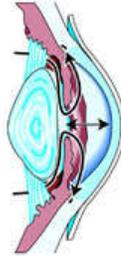

เรียบเรียงโดย ... กลุ่มงานจักษุวิทยา
จัดทำโดย ... กลุ่มงานสุขศึกษา
โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์
จังหวัดนครสวรรค์

โทร. 056 - 219 - 888 ต่อ 5200, 9801

ต้อหิน

ต้อหิน เกิดจากการคั่งของน้ำภายในตา จึงทำให้ความดันตาสูงขึ้น และกดทำลายประสาทตาที่ละเอียด

ชนิดของโรคต้อหิน

1. **ต้อหินมุมปิด** แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ

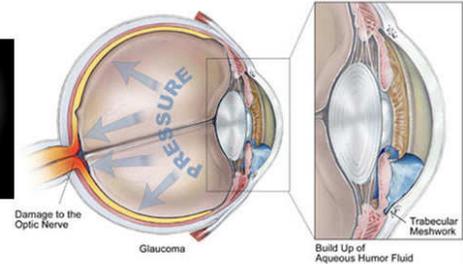
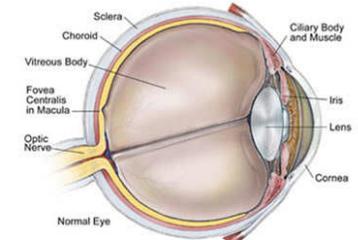
1.1 **ชนิดมุมปิดเฉียบพลัน** จะทำให้เกิดอาการปวดตา ตาแดง เมื่อมองไปที่ดวงไฟจะเห็นเป็นวงกลมจ้ำรอบดวงไฟ อาการอาจรุนแรงมากจนเกิดคลื่นไส้ อาเจียน และมักไม่หายด้วยการรับประทานยาแก้ปวด ถ้าไม่รักษาตาจะบอดอย่างรวดเร็ว

1.2 **ชนิดมุมปิดเรื้อรัง** ผู้ป่วยมักไม่ทราบและไม่มีอาการ บางคนอาจมีอาการปวดเล็กน้อยเป็นครั้งคราว เป็นๆหายๆ อยู่หลายปี และได้รับการรักษาแบบปวดศีรษะ โดยไม่ทราบว่าป็นต้อหิน

2. **ต้อหินมุมเปิด** จะไม่มีอาการปวดตาหรือตาแดง ผู้ป่วยมักไม่รู้ตัว สายตาจะค่อยๆ มัวลง อาจสังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลงในระยะเป็นเดือนหรือเป็นปี

3. **ต้อหินแทรกซ้อน** ต้อหินชนิดนี้เกิดเนื่องจากมีความผิดปกติอย่างอื่นของดวงตา เช่น การอักเสบ บาดเจ็บ สารเคมี การใช้ยาบางชนิด

4. **ต้อหินในเด็กและทารก** เกิดร่วมกับความผิดปกติตั้งแต่แรกคลอดของดวงตา อาจมีความผิดปกติทางร่างกายร่วมด้วย ต้อหินในเด็กทารกมักพบตั้งแต่แรกเกิด แม้อาจสังเกตว่าลูกมีขนาดลูกตาใหญ่กว่าเด็กปกติ กลัวแสง กระຈกตาหรือส่วนของตาดำจะไม่ใส จนถึงขั้นขาว และมีน้ำตาไหลมาก หากพบต้องรีบรับการรักษา

อาการและการแสดง

1. กลัวแสง มีน้ำตาไหล ลืมตาไม่ขึ้น โดยมากเป็นทั้งสองข้าง
2. นัยน์ต้ามักมีขนาดใหญ่กว่าปกติ เส้นผ่าศูนย์กลางของตาดำยาวกว่าปกติ
3. ตาดำจะใส ต่อมา 2 – 3 เดือนหลังคลอดจะเริ่มขุ่น เนื่องจากอาการบวมของตาดำ
4. ช่องหน้าม่านตาลีๆ รุ่มนตาขยายไม่ค่อยมีปฏิกิริยาต่อแสง
5. ความดันนัยน์ตาสูง

การตรวจวินิจฉัย

1. การซักประวัติทางร่างกาย และประวัติทางครอบครัว
2. ตรวจเช็คตาโดยละเอียด
3. วัดสายตา ความดันภายในลูกตา
4. การตรวจดูข้อประสาทตาและจอตา
5. การตรวจพิเศษโดยเฉพาะสำหรับโรคต้อหิน คือ การตรวจดูมุมตา และการตรวจดูการกระจายของเส้นใยประสาท

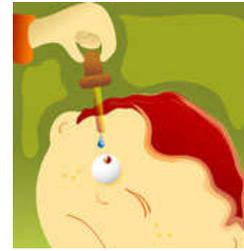
การรักษา

1. มักเริ่มต้นด้วยยาหยอด หากจำเป็นก็จะเพิ่มยาเม็ดรับประทาน
2. ในผู้ป่วยบางรายอาจจำเป็นต้องรักษาด้วยเลเซอร์ หรือหากผู้ป่วยไม่สามารถควบคุมโรคได้ด้วยยาและเลเซอร์นั้น จะรักษาโดยการผ่าตัด
3. ในผู้ป่วยที่ผ่าตัด เพื่อลดความดันภายในลูกตาแบบธรรมดาไม่ได้ผล ก็อาจจำเป็นต้องใช้ท่อสังเคราะห์พิเศษ

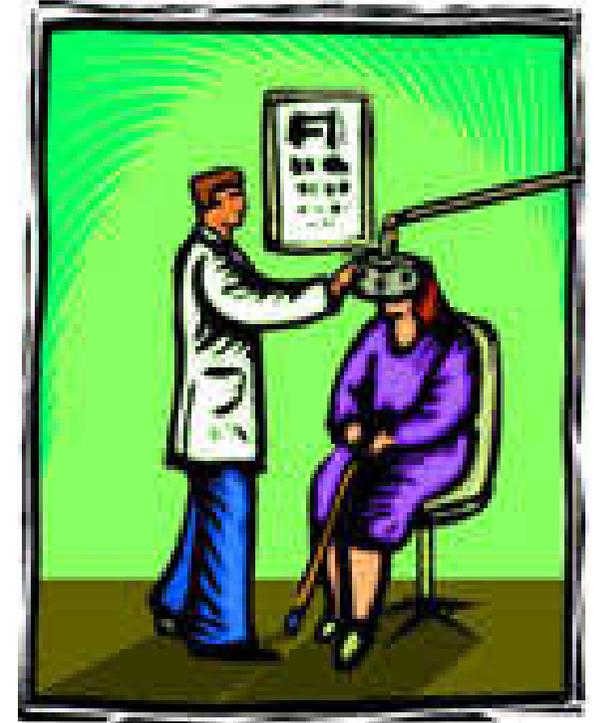

ข้อพึงปฏิบัติของผู้ป่วยต้อหิน

1. ใ้ช้ยาหยอด ยา รับประทาน ตาม คำแนะนำของจักษุแพทย์อย่างเคร่งครัด
2. ไม่ควรรอนจนยาหมด ควรให้มียาไว้เสมอ
3. ควรไปตามที่แพทย์นัด เพราะจำเป็นต้องรับการตรวจเป็นระยะๆ และอาจต้องมีการปรับเปลี่ยนยา หรือต้องมีการทดสอบหรือการตรวจอย่างอื่น ๆ
4. ควรบอกให้จักษุแพทย์ทราบเกี่ยวกับโรคประจำตัวอื่นๆ และยาที่รับประทานอยู่ในขณะเดียวกันควรแจ้งให้อายุรแพทย์ทราบด้วยว่ากำลังรักษาโรคต้อหินอยู่
5. อย่าซื้อยาหยอดตามาหยอดเอง
6. ควรแนะนำสมาชิกในครอบครัว โดยเฉพาะผู้ที่มีอายุเกิน 40 ปี รับการตรวจจากจักษุแพทย์เพื่อการวินิจฉัยตั้งแต่วัยแรก
7. พยายามสังเกตการเปลี่ยนแปลงของสายตา และปฏิบัติตามคำแนะนำของจักษุแพทย์ เมื่อมีอาการผิดปกติควรมาพบแพทย์ทันที

ต้อหิน

จัดทำโดย ... กลุ่มงานสุขศึกษา

โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์

จังหวัดนครสวรรค์

โทร. 056 – 219888 ต่อ 5200, 9801